

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра таксації лісу та лісового менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ ЛісПГ НУБіП України
Роман ВАСИЛИШИН
«05» 2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри таксації лісу
та лісового менеджменту
протокол №11 від 10.05.2023 р.
Т.в.о. завідувача кафедри
Віктор
МИРОНЮК

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Лісове господарство»
Гарант ОП
Олександр БАЛА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В ЛІСОВОМУ
КОМПЛЕКСІ»

Спеціальність: 205 «Лісове господарство»

Освітня програма: «Лісове господарство» другого (магістерського) рівня
вищої освіти

ННІ Лісового і садово-паркового господарства

Розробник: доц., к.с.-г.н. А.Г. Лащенко

Київ – 2023 р.

Опис навчальної дисципліни
«Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, ознаки спеціальності		
Галузь знань	20 “Аграрні науки та продовольство”	
Спеціальність	205 “Лісове господарство”	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	-
Семестр	2	-
Лекційні заняття	20 год.	8
Практичні, семінарські заняття	20 год.	10
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	80 год.	102
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	4 год. 5 год.	-

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у сфері зовнішньоекономічної діяльності суб'єкта господарювання лісогосподарського спрямування, порядку і особливостей укладання зовнішньоекономічних контрактів із зарубіжними партнерами, організації митного контролю, обґрунтуванні стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності лісогосподарського підприємства із визначенням її ефективності.

Студент який вивчив курс, має знати: законодавчо-правові засади здійснення зовнішньоекономічної та підприємницької діяльності у лісовому комплексі; теоретичні і практичні основи здійснення іноземних інвестицій в лісовий сектор України та вибору організаційних форм іноземного інвестування; питання обґрунтування та вибору форм і методів виходу на зовнішні ринки; порядок укладання зовнішньоекономічного контракту, його особливості на підприємствах лісового господарства; питання планування, контролю та звітності у зовнішньоекономічній діяльності підприємств лісового господарства.

Студент, який вивчав курс повинен уміти: здійснювати вибір стратегій розвитку підприємства при виходів на зовнішній ринок; оцінювати та здійснювати вибір контрагента; готувати до укладання комерційні угоди (контракти), зокрема обґрунтовувати організаційно-економічні та фінансові

умови зовнішньоекономічних контрактів; оцінювати економічну ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств лісового господарства; аналізувати стан та готувати пропозиції щодо підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Дисципліна закладає базу знань у студентів для подальшого набуття:

– **інтегральна компетентність:** Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

– **загальних компетентностей:** (ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті);

– **фахових компетентностей:** (СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набере певні **програмні результати навчання:** (РН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері лісового господарства.

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології.).

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади зовнішньоекономічної діяльності, державна система регулювання та планування зовнішньоекономічної діяльності.

Тема лекційного заняття 1. Вступ. Теоретичні основи зовнішньоекономічної діяльності (історичний огляд).

Предмет вивчення курсу – система зовнішньоекономічних відносин підприємства, як основного суб’єкта зовнішньоекономічної діяльності. Місце курсу серед інших дисциплін, його структура і логіка викладання. Значення у

підготовці фахівців. Цілі і завдання вивчення курсу. Інформаційно-методичне забезпечення курсу.

Місце і роль зовнішньоекономічних відносин у світовій системі господарювання. Основні положення теорії Д.Рікардо щодо виникнення зовнішньої торгівлі.

Сучасні концепції зовнішньоекономічної діяльності (кейнсіанство, монетаризм, теорія Хекшера-Оліна). Сучасна теорія міжнародного руху капіталу.

Тема лекційного заняття 2. Законодавчо-правові засади підприємницької та зовнішньоекономічної діяльності.

Поняття підприємницької діяльності. Законодавчо-правові аспекти підприємництва. Організаційні форми лісового підприємництва в Україні та його регулювання.

Загальна характеристика правових норм, які регламентують зовнішньоекономічну діяльність. Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Поняття юридичної особи. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності.

Тема лекційного заняття 3. Види зовнішньоекономічної діяльності.

Види зовнішньоекономічної діяльності.

Поняття експорту та імпорту товарів. Переваги і недоліки прямого і непрямиго експорту. Типові схеми бартерних операцій, операції з давальницькою сировиною та лізингових операцій. Торгово-посередницькі операції (комісійні операції, консигнаційні угоди, операції з перепродажу).

Найбільш поширені елементи зовнішньоекономічної діяльності в лісовому секторі України.

Тема лекційного заняття 4. Організація і функціонування підприємств з іноземними інвестиціями.

Роль іноземних інвестицій в економіці України та, зокрема, лісовому секторі.

Загальна характеристика законодавчої бази щодо іноземних інвестицій в Україні.

Поняття іноземних інвесторів та іноземних інвестицій. Види і форми іноземних інвестицій.

Цілі створення підприємств з іноземними інвестиціями. Механізм функціонування підприємств із іноземним капіталом на території України. Особливості оподаткування підприємств із іноземним капіталом.

Організаційні форми здійснення іноземних інвестицій в лісовий сектор України, їх переваги і недоліки. Основні фактори, що стримують іноземні інвестиції в лісовий сектор України.

Тема лекційного заняття 5. Державна система регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Протекціоністська політика чи політика вільної торгівлі? Основні цілі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Структура

управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств лісового господарства.

Загальна характеристика методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності на міжнародному та національному рівнях.

Тарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Поняття про митний тариф і мито. Основні функції митного тарифу. Характеристика основних видів мита та митних ставок.

Нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Поняття ліцензування і квотування експортно-імпоротної продукції. Основні види квот: глобальні, групові, індивідуальні. Характеристика основних видів ліцензій: відкриті, разові, генеральні. Адміністративні процедури здійснення експортно-імпорتنих операцій.

Економічні інструменти регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Специфіка системи оподаткування зовнішньоекономічної діяльності.

Особливості застосування методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств лісового господарства.

Тема лекційного заняття 6. Планування зовнішньоекономічної діяльності д/о і меблевих підприємств.

Поняття і значення стратегічного планування зовнішньоекономічної діяльності меблевого (д/о) підприємства при виході на зовнішній ринок.

Етапи стратегічного планування підприємства (вибір довгострокових цілей; аналіз внутрішніх можливостей; цілі на зовнішніх ринках; аналіз місцевих умов; вибір альтернатив; реалізація). Базові стратегії розвитку деревообробних підприємств.

Змістовий модуль 2. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, міжнародні господарські договори, цінова політика та митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема лекційного заняття 1. Базисні умови поставки товарів.

Поняття базисних умов поставки товарів. Правила ІНКОТЕРМС як механізм регулювання обов'язків Продавця та Покупця при здійсненні експортно-імпорتنих операцій купівлі-продажу товарів.

Класифікація базисних умов поставки товарів (у редакції 2020 року).

Зміст умови EXW (франко-завод, склад).

Загальна характеристика групи умов F (FCA, FAS, FOB).

Загальна характеристика групи умов C (CFR, CIF, CPT, CIP).

Загальна характеристика умов D (DAT, DAP, DDP).

Практика застосування базисних умов поставок товарів підприємствами лісового господарства: редакція правил від 2020 року.

Тема лекційного заняття 2. Структура і зміст зовнішньоекономічного контракту.

Типові контракти в міжнародній торгівлі. Конвенція ООН щодо договорів міжнародної купівлі-продажу.

Поняття зовнішньоекономічного контракту. Права та обов'язки сторін при укладанні зовнішньоекономічного контракту.

Характеристика статей та особливості їх формулювання. Обов'язкові та додаткові умови контракту. Валютно-фінансові умови контрактів. Специфіка упаковки і маркування при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Транспортування товару. Форс-мажорні обставини. Санкції та рекламації. Арбітраж.

Особливості зовнішньоекономічних контрактів щодо торгівлі лісоматеріалами.

Тема лекційного заняття 3. Цінова політика підприємства при виході на зовнішній ринок.

Поняття цінової стратегії підприємства. Основні етапи визначення ціни товару. Рівень ціни. Одиниця виміру ціни. Механізм встановлення індикативних цін. Довідкові ціни. Біржові котировки. Середні експортні та імпорتنі ціни.

Встановлення ціни товару при виході на зовнішній ринок. Базис ціни. Валюта ціни. Способи фіксації ціни: тверда ціна, рухома ціна, ціна з наступною фіксацією, ковзаюча ціна, розрахункові ціни. Технічні і комерційні поправки.

Тема лекційного заняття 4. Фінансові форми розрахунків у зовнішньоекономічних операціях.

Особливості проведення розрахунків при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.

Характеристика способів платежу: готівка, авансовий платіж, платіж у кредит. Основні форми проведення платежів: банківський переказ, акредитив, інкасо, відкритий рахунок.

Відповідальність за порушення законодавчо встановлених термінів розрахунків за експортними операціями чи поставок продукції по імпорту в Україну.

Тема лекційного заняття 5. Митні процедури при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.

Механізм проходження вантажів через митницю. Поняття митної території, митного кордону. Спеціальні митні зони. Мета й форми митного контролю. Акредитація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на митниці. Обов'язкове декларування товарів, що перетинають митний кордон України. Вантажна митна декларація. Процедура митного оформлення.

Гармонізована система опису і кодування товарів. Визначення та нарахування митної вартості товару. Поняття митних зборів.

Перелік обов'язкових та додаткових документів на митниці при ввозі (вивозі) товарів підприємствами лісового господарства. Поняття товаросупроводчих та товаророзпорядчих документів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади зовнішньоекономічної діяльності, державна система регулювання та планування зовнішньоекономічної діяльності.														
Тема 1. Вступ. Теоретичні основи зовнішньоекономічної діяльності (історичний огляд)	4	1	–			3	2	–						2
Тема 2. Законодавчо-правові засади підприємницької та зовнішньоекономічної діяльності	6	1	2			3	6	–	2					4
Тема 3. Види зовнішньоекономічної діяльності	6	1	2			3	6	–	2					4
Тема 4. Організація і функціонування підприємств з іноземними інвестиціями	5	1	–			4	4	–						4
Тема 5. Державна система регулювання зовнішньоекономічної діяльності	7	4	–			3	10	–	–					20
Тема 6. Планування зовнішньоекономічної діяльності д/о і меблевих підприємств	6	2	–			4	4	–						4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>34</i>	<i>10</i>	<i>4</i>			<i>30</i>	<i>32</i>	<i>–</i>	<i>4</i>					<i>38</i>
Змістовий модуль 2. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, міжнародні господарські договори, цінова політика та митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.														
Тема 1. Базисні умови поставки товарів	31	4	2			25	18	2	2					24
Тема 2. Структура і зміст ЗЕД контракту	24	2	7			15	12	2	2					8
Тема 3. Цінова політика підприємства при виході на зовнішній ринок	5	–	–			5	4							4
Тема 4. Фінансові форми розрахунків у зовнішньоекономічних операціях	9	2	2			5	6	2						4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 5. Митні процедури при здійсненні зовнішньоекономічних операцій	17	2	5			10	18	2	2			24
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	86	10	16			50	58	8	6			64
<i>Усього годин</i>	120	20	20			80	120	8	10			102

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавчо-правові засади підприємницької та зовнішньоекономічної діяльності	2
2	Види зовнішньоекономічної діяльності	4
3	Базисні умови поставки товарів	2
4	Структура і зміст ЗЕД контракту	6
5	Фінансові форми розрахунків у зовнішньоекономічних операціях	2
6	Митні процедури при здійсненні зовнішньоекономічних операцій	4
Разом		20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світова зовнішня торгівля та зовнішньоекономічна політика різних країн світу.	5
2	Зовнішньоекономічна політика держави. Участь України в світовій торгівлі.	7
3	Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів і суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.	5
4	Сучасна система управління ЗЕД.	8
5	Зовнішньоекономічні зв'язки України в сучасних умовах.	3
6	Державні органи управління ЗЕД.	8
7	Засоби зовнішньоторгівельної політики на національному рівні (митні тарифи, податки, кількісні обмеження, організаційно - розпоряджувальні засоби).	8
8	Типи стратегій розвитку підприємства в сфері ЗЕД.	3
9	Довгострокове, середньо - та короткострокове планування ЗЕД.	3

10	Маркетинг в управлінні ЗЕД підприємства.	9
11	Зовнішнє середовище маркетингу.	3
12	Дослідження ринків і потенційних можливостей фірми.	3
13	Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	4
14	Алгоритм ІСС Ukraine щодо просування товарів на зовнішній ринок.	8
Разом		80

7. Індивідуальні завдання

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі»

Зміст завдання: опрацювати норми міжнародного права та національні законодавчі нормативні акти стосовно укладання, підписання та умов виконання зовнішньоторгівельного договору (контракту) між українськими і закордонними контрагентами.

Зовнішньоторгівельний договір (контракт) складається відповідно до Закону України "Про зовнішньоекономічну діяльність" та іншими законами України з урахуванням міжнародних договорів України. **Зовнішньоекономічний договір** (контракт) укладається суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності або його представником у простій письмовій формі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України або законом. Відповідно до статей 627 і 628 Цивільного кодексу України сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

Хід роботи:

Опрацювавши зазначені елементи договору, студент з метою ознайомлення із його змістовними пунктами, на основі чистого бланку договору (див. Практичну роботу №3), самостійно складає приклад типового контракту за наступним планом:

- 1. Назва, номер контракту, дата та місце його укладення
- 2. Преамбула
- 3. Предмет контракту
- 4. Кількість та якість товару
- 5. Базисні умови поставки товарів
- 6. Ціна та загальна вартість контракту
- 7. Умови платежів
- 8. Умови здачі (приймання) товару
- 9. Упаковка та маркування
- 10. Форс-мажорні обставини (непереборна сила)
- 11. Санкції та рекамації
- 12. Арбітраж
- 13. Юридичні адреси, поштові та платіжні реквізити сторін
- Інші умови.

8. Методи навчання

У процесі викладання дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі» використовуються такі методи:

- 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (бесіда, лекція; ілюстрація; практичні роботи, реферати; самостійна робота студентів);
- 2) методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності (навчальні дискусії, аналіз життєвих ситуацій);
- 3) методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- 4) бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

9. Форми контролю

Основними формами організації контролю у процесі вивчення студентами дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі» є індивідуальна, групова та фронтальна перевірка знань, вмінь та навичок студентів (усна та письмова). Підсумкове опитування – іспит.

Форма заключного контролю – залікове та екзаменаційне опитування.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль				Рейтинг з навчальної роботи $R_{НР}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумкова атестація (екзамен)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль...	Змістовий модуль 5					
100	100	...	100	70	20	5	30	100

Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 03.04.2009 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі» визначається за формулою:

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{ДИС}} + R_{ДР} - R_{ШТР},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{ДИС} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{ДР}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{ШТР}$ – рейтинг штрафний.

Рейтинг з додаткової роботи $R_{ДР}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{НР}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

Студенти, які впродовж періоду вивчення навчальної дисципліни набрали більше 60 балів, мають право отримати екзамен "автоматично" із оцінкою "задовільно".

Студенти, які впродовж періоду вивчення навчальної дисципліни набрали менше 60 балів, зобов'язані складати екзамен.

Студенти, які впродовж періоду вивчення навчальної дисципліни набрали менше 42 балів, не допускаються до екзамену і зобов'язані підвищити рейтинг на додаткових заняттях.

Екзамен з навчальної дисципліни може бути зарахований лише тоді,

коли студент правильно виконав та захистив практичні роботи, виконав усі передбачені індивідуальні завдання та не має більше одного пропуску практичних занять.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

11. Рекомендована література

Базова

1. Вічевич А. М., Максимець О. В. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник. Львів : Афіша, 2004. 140 с.
2. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. 3-є видання перероблене і доповнене: [підручник]. К.: Центр учбової літератури. 2008. 432 с.
3. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: [навч. посібн.]. К.: Знання. 2006. 462 с.
4. Дроздова Г. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: [навч. посібн.]. К.: ЦУЛ, 2002. 172 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність у лісовому секторі: [конспект лекцій]. [Кравець П. В., Лашенко А. Г., Колосок О. М., Домашовець Г. С.]. К.: НУБіП України, 2013. 72 с.
6. Кандиба А.М. Зовнішньоекономічна діяльність в агропромисловому комплексі. К.: Урожай. 1984. 208 с.
7. Кириченко О. А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: [навч. посібн.]. К.: Знання-Прес. 2002. 384 с.
8. Козак Ю. Г., Логвінова Н. С. зовнішньоекономічна діяльність підприємств: [навч. посібн., 2-ге вид, перероб. і доповн.]. К.: Центр навчальної літератури. 2006. 792 с.
9. Кузнецова Н.В. Регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине (практическое пособие). К., СПЛАЙН. 1998. 220 с.
10. Максимець О. В. Ефективність зовнішньої торгівлі деревиною та продукцією з деревини українських підприємств після вступу до СОТ в умовах глобальної кризи. Ефективна економіка, 2009. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?>

operation=1&iid=14.

11. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: [навч. посібн.: за заг. ред. А. І. Кредісова]. К., 1998. 448 с.

Допоміжна

1. Колісниченко М. В. Проблеми і перспективи розвитку та ефективного управління зовнішньоекономічною діяльністю у лісогосподарському комплексі України. Зб. Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Львів: ІРД НАНУ. 1997. С. 187-196.

2. Колісниченко М. В. Про деякі аспекти зовнішньоекономічної діяльності. Лісовий і мисливський журнал. 2007. 2–5 с.

5. Кваша С. М. Зовнішньоекономічна діяльність АПК України: стан, стратегія і тактика. К.: "НІЧЛАВА". 2000. 252 с.

6. Колісниченко М. В. Ефективність управління зовнішньоекономічною діяльністю та фактори її підвищення у лісовому комплексі. Регіональна економіка. 1998. № 1. С. 80–84.

3. Лесопромышленный комплекс: Состояние, проблемы, перспективы / Н. А. Бурдин, В. М. Шлыков, В. А. Егорнов, В. В. Саханов. М.: МГУЛ, 2000. 473 с.

4. Тенденции и перспективы развития лесного хозяйства в Европе в XXI веке. FAO – Нью-Йорк, Женева: ООН, 1996. 116 с.

5. Фурдичко О.І. Ефективність ресурсно-виробничого потенціалу лісогосподарського комплексу (теорія, методологія, практика). Львів: Світ, 1995. 288 с.

12. Інформаційні ресурси

З метою вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність в лісовому комплексі» можуть використовуватись документи в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних тощо), зокрема:

1. Center for International Forestry Research: www.cifor.org.

2. European Forest Ecosystem Research Network: iff.boku.ac.at/efern/

3. Матеріали Комітету з лісоматеріалів Європейської економічної комісії ООН. <http://www.unecce.org/trade/timber>.

4. Український національний комітет Міжнародної Торгової Палати: <http://iccua.org/>

5. Асоціація експортерів і імпортерів "ЗЕД": публікації для підприємців: www.zed.ua.

Контрольні запитання для визначення рівня засвоєння знань студентів з дисципліни «ЗЕД в лісовому комплексі»

1. На чому базується теорія міжнародної вільної торгівлі Д.Рікардо?
2. Назвіть основні чинники розвитку міжнародної торгівлі.
3. Який головний правовий акт регулює зовнішньоекономічну діяльність лісогосподарських підприємств в Україні?
4. Дайте визначення зовнішньоекономічної діяльності.
5. Перелічіть принципи, якими керуються суб'єкти ЗЕД при здійсненні ЗЕД.
6. Що означає принцип свободи зовнішньоекономічного підприємництва?
7. Що означає принцип верховенства закону?
8. Які в Україні можуть діяти види підприємств?
9. На яких принципах здійснюється підприємництво в Україні?
10. Перелічіть види зовнішньоекономічної діяльності.
11. Що таке експорт?
12. Що таке прямий та непрямий експорт.
13. Наведіть переваги та недоліки прямого експорту.
14. Наведіть переваги та недоліки непрямого експорту.
15. Що таке бартерна операція?
16. Що передбачає операція з давальницькою сировиною?
17. Які посередницькі операції здійснюються від імені торгівельного посередника та за його рахунок?
18. Які посередницькі операції здійснюються від торгівельного посередника, але за рахунок експортера?
19. Які посередницькі операції здійснюються зі складу торгівельного посередника?
20. Що таке лізинг?
21. Що таке фінансовий лізинг?
22. Що таке оперативний лізинг?
23. Що таке зворотній лізинг?
24. Які обов'язки виконує лізингодавець при укладанні лізингової угоди?
25. Які обов'язки виконує орендар у фінансовому лізинговому контракті?
26. Що таке компенсаційний лізинг?
27. Хто на умовах фінансового лізингу здійснює за власний рахунок технічне обслуговування та ремонт обладнання?
28. Яка форма лізингу передбачає, як правило, купівлю об'єкта оренди після закінчення строку лізингового договору?
29. Дайте визначення поняттю "іноземні інвестиції".
30. В якому вигляді можуть здійснюватися іноземні інвестиції?
31. В якій формі можуть здійснювати інвестиції іноземні інвестори на території України?
32. Яка частка іноземної інвестиції має бути у статутному фонді підприємства з іноземними інвестиціями?
33. Яка організаційна форма здійснення іноземних інвестицій в лісовому господарстві України отримала розповсюдження?
34. Який правовий режим створює іноземним інвесторам рівні умови діяльності з вітчизняними підприємствами?
35. Які пільги отримують інвестори в разі ввезення майна у вигляді внеску до статутного фонду підприємства з іноземними інвестиціями?
36. Яку політику щодо ступеня втручання держави щодо регулювання ЗЕД відрізняють?
37. За допомогою чого здійснюється регулювання ЗЕД?
38. Які виділяють методи (засоби) регулювання ЗЕД?
39. Що таке мито?
40. Які види мита існують?

41. Як розподіляється мито в залежності від способу нарахування?
42. Визначте вид мита, що нараховується у % до митної вартості товарів?
43. Що відноситься до нетарифних (адміністративних) методів регулювання ЗЕД?
44. Що таке ліцензія?
45. Що таке кількісне обмеження іноземної продукції?
46. В яких формах використовуються ліцензії?
47. Що таке дозвіл на експорт (імпорт) товару впродовж певного часу з визначенням його загального обсягу?
48. Які можуть бути квоти?
49. Як називаються квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується?
50. Що ходить в поняття “глобальна квота”?
51. Що відноситься до економічних методів регулювання ЗЕД?
52. Що таке субсидування експорту?
53. Наведіть податки та збори, які можуть мати місце при здійсненні ЗЕД?
54. Які функції виконує комісія з зовнішньоекономічної діяльності Держлісагентства?
55. Який етап має бути першим при стратегічному плануванні ЗЕД підприємства?
56. Які складові містить перший етап при стратегічному плануванні ЗЕД підприємства?
57. Який етап має бути останній при стратегічному плануванні ЗЕД підприємства?
58. Перелічіть базові стратегії розвитку ЗЕД підприємства.
59. Що має бути в основі стратегії “глибокого проникнення”?
60. Що має бути в основі стратегії “диверсифікації”?
61. Що розподіляють базисні умови поставки між продавцем і покупцем?
62. Що означають умови групи EXW “Інкотермс” 2020р.?
63. Хто здійснює очистку товару від мита на експорт згідно з умовою FOB “Інкотермс” 2020р.?
64. Який вид транспорту використовується при здійсненні контрактів на умові FOB “Інкотермс” 2020р.?
65. Коли обов’язки продавця щодо поставки товару вважаються виконаними згідно умов FCA “Інкотермс” 2020р.?
66. З якого моменту всі витрати і всі ризики загибелі товару або його пошкодження несе покупець, якщо контракт виконується за умовою FAS “Інкотермс” 2020р.?
67. Що вимагається від продавця на умовах CFR “Інкотермс” 2020р.?
68. Хто укладає договір страхування і сплачує страхову премію згідно умови CIF “Інкотермс” 2020р.?
69. До якого моменту продавець несе всі ризики загибелі або пошкодження товару згідно з умовами CIF “Інкотермс” 2020р.?
70. В чому полягають обов’язки покупця щодо поставки товару, згідно з умовами CPT “Інкотермс” 2020р.?
71. Які обов’язки несе покупець згідно з умовою CIP “Інкотермс” 2020р.?
72. Хто забезпечує митне оформлення товару, що ввозиться згідно умови CIP “Інкотермс” 2020р.?
73. Який термін має бути застосованим при використанні умови DAT “Інкотермс” 2020р.?
74. В якому місці здійснюється перехід витрат від продавця до покупця при використанні умови DAP “Інкотермс” 2020р.?
75. Хто забезпечує митне оформлення товару, що ввозиться згідно умови DDU “Інкотермс” 2020р.?
76. Які обов’язки несе продавець згідно з умовою DDP “Інкотермс” 2020р.?
77. Що таке зовнішньоекономічна угода (контракт)?
78. Що зазначається у преамбулі зовнішньоекономічного контракту?
79. Що має бути відображено у розділі “Предмет контракту”?
80. Що вказується в розділі “Ціна та загальна вартість контракту”?

81. Що входить до специфікацій, які є додатком до контракту?
82. Перелічіть обов'язкові умови зовнішньоекономічного контракту.
83. Які існують способи фіксації ціни?
84. Що таке рухома ціна?
85. Що таке ціна з наступною фіксацією?
86. Що таке опубліковані ціни?
87. Що таке індикативні ціни?
88. Які існують способи платежу?
89. Які існують форми платежів?
90. Що таке банківській переказ?
91. Що таке акредитив?
92. Що таке інкасо?
93. Що таке відкритий рахунок?
94. Яка форма розрахунків є найменш вигідною для експортера?
95. Яка форма розрахунків є найбільш вигідною для експортера?
96. Вкажіть форми митного контролю.
97. Які товари в Україні при здійсненні експортно-імпортних операцій підлягають декларуванню?
98. Які документи необхідно представити митним органам з метою отримання акредитації?
99. Які документи використовуються при здійсненні міжнародних перевезень автотранспортом?
100. Що таке рахунок-фактура?
101. Що таке коносамент?
102. Які функції виконує коносамент?
103. В якому розмірі стягується митний збір?
104. В продовж якого часу після перетинання товару кордону має здійснюватися повернення валютної виручки?
105. Який розмір пені за день просрочки недоодержання валютної виручки за поставку товару?
105. У відповідності до чого нараховуються усі платежі по митниці?
106. В який момент обраховується митна вартість товару?
107. Хто видає сертифікат відповідності?
108. Хто видає сертифікат походження?
109. Які обов'язкові документи має готувати експортер для пред'явлення митним органам?
110. Які товари переважають в номенклатурі оброблених лісоматеріалів підприємств Держлісагентства?
111. Які країни є основними споживачами (імпортерами) лісоматеріалів необроблених?
112. Які споживчі особливості існують у ЗЕД лісової галузі України?
113. Які митні особливості існують у ЗЕД лісової галузі України?
114. Які інституційні особливості існують у ЗЕД лісової галузі України?
115. Назвіть світові тенденції ринку лісопродукції.

Комплект тестів для визначення рівня засвоєння студентами знань з дисципліни «ЗЕД в лісовому комплексі»

Приклад тестового завдання

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Факультет, інститут	<u>ННІ Лісового і садово-паркового господарства</u>
Ознаки спеціальності	<u>Магістр</u>
Напрямок підготовки (спеціальність)	<u>205 “Лісове господарство”</u>
Форма навчання	<u>Очна, заочна</u>
Семестр, курс	<u>2 семестр</u>
Навчальна дисципліна	<u>ЗЕД в лісовому комплексі</u>

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № !!

Частина 1. Теоретичні запитання відкритого типу

- Питання 1. Опишіть сутність, зміст та структуру типового контракту зовнішньоекономічної діяльності у відповідності до чинних вимог?
- Питання 2. Дайте розширену характеристику базисної умови поставки товарів CFR(Cost and Freight (... named port of destination) у редакції «INCOTERMS 2020».

Частина 2. Тестові запитання різних типів

Питання 1. Які посередницькі операції здійснюються від торговельного посередника, але за рахунок експортера?	
	операції з перепродажу
	консигнаційні операції
	комісійні операції
	операції з митного оформлення вантажу, який прямує за кордон
Питання 2. Хто на умовах фінансового лізингу здійснює за власний рахунок технічне обслуговування та ремонт обладнання? (у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)	
Питання 3. Розставити у відповідності згідно норм законодавства об'єкти лізингу:	
А. До об'єктів лізингу належать:	1. машини та обладнання;
В. НЕ можуть бути об'єктами лізингу:	2. майно, що перебуває в державній або комунальній власності та щодо якого присутня заборона передачі в користування та/або володіння;
	3. засоби обчислювальної техніки;
	4. транспортні засоби;
	5. виробничі будівлі та споруди; інші основні фонди;
	6. природні об'єкти;
	7. єдині майнові комплекси підприємств та їх відокремлені структурні підрозділи (філії, цехи, дільниці).

Веб-адреса електронного навчального курсу:
<http://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2472>